

**ТАМІЛА ЯЦЕНКО,
ІРИНА ТРИГУБ**

**КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ
«ЛІТЕРАТУРА (УКРАЇНСЬКА ТА ЗАРУБІЖНА).
8 КЛАС (*пілот*)»**

за чинною модельною навчальною програмою «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 7–9 класи»
для закладів загальної середньої освіти (автори – Т. О. Яценко, В. І. Пахаренко, І. А. Тригуб, О. А. Слижук)

Усього – 121 год.

На тиждень – 3,5 год. (I семестр – 4 год.; II семестр – 3 год.)

Текстуальне вивчення – 96 год.

Розвиток мовлення – 6 год. (у межах годин на текстуальне вивчення)

Виразне читання – 6 год.

Позакласне читання – 8 год.

Література рідного краю – 4 год.

Узагальнення вивченого – 6 год.

№ з/п	Дата	Зміст навчального матеріалу	Теорія літератури	Мистецький контекст	Позакласне читання
І семестр					
ВСТУП					
1.		Художній твір в історико-культурному контексті доби (оглядово).	<i>Стиль доби (культурно-мистецька епоха), мистецький напрям, мистецька течія.</i>	Зразки художніх творів різних видів мистецтва.	Самостійно прочитані учнями / ученицями художні твори.
АНТИЧНІСТЬ І ПРАДАВНЯ УКРАЇНА В ДЗЕРКАЛІ ЛІТЕРАТУРИ					
2.		Антична література. Античне мистецтво. Довершеність форми та високий гуманізм вершинних творів античної літератури (оглядово).	<i>Античність.</i>		Горацій «До Мельпомени». Софокл «Антигона».
3.		Давньогрецька міфологія (оглядово). Міф – основа античного мистецтва. Відображення у міфах світогляду давніх греків.		<i>Образотворче мистецтво</i> – Д. Россетті «Єлена Троянська», Г. Рені «Викрадення Єлени», Г. Моро «Єлена на стіні Трої».	М. Рильський «Прометей», «Пам'ятник». М. Зеров «Мотиви «Одіссеї».
4.		Міфи троянського циклу та їх вплив на створення гомерівського епосу.			Л. Костенко «Прометей».
5.		Гомер «Іліада» (скорочено). Гомер – легендарний давньогрецький поет. Історична правда та її міфологічне осмислення в поемі «Іліада».	<i>Гомерівське питання, епічна поема, гекзаметр.</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> – П. Рубенс «Ахіллес і дочки Лікомеда», «Перемога Ахілла над Гектором», «Смерть Ахіллеса», Дж. Сарджент «Хирон і Ахіллес»; <i>кіно</i> – х/ф «Троя» (режисер – В. Петерсен, США-Мальта-Велика Британія), «300 спартанців» (режисер – З. Снайдер, США)	В. Чемерис «Ольвія», «Сини змієної богині». Ю. Логвин «Останній камінь Гарпата».
6.		Ахілл – уособлення воїнської честі та відваги.			Д. Кремінь «А де ж
7.		Гуманістичний пафос «Іліади». Осуд війни, співчуття людському горю, повага до людини, поетизація її героїзму та подвигу в			

		поемі.			те скіфське
8.		Есхіл «Прометей закутий» (скорочено). Походження та традиції давньогрецького театру. Есхіл – видатний давньогрецький драматург.	<i>Трагедія.</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> – Я. Коссірс «Прометей», Г. Фюгер «Прометей несе людям вогонь», Дірк ван Бабюрен «Вулкан кує кайдани для Прометея», П'єро ді Козімо «Міф про Прометея», Т. Ромбоутс «Покарання Прометея»; <i>скульптура</i> – Ж. Ліпшиць «Прометей душить орла»; <i>музика</i> – «Прометей» (слова, музика, виконання – гурт «Карна»).	золото?». О. Гедєонов «Ольвія. Зима змін». А. Папакін «Діти Таргітая».
9.		Переосмислення міфу про Прометея в трагедії Есхіла. Високий гуманізм трагедії Есхіла.			
10.		Урок позакласного читання.			
11.		Давньогрецька лірика. Поезія Сафо (один–два твори за вибором учителя/учительки). Види та жанри давньогрецької лірики. Тематична багатогранність та довершеність змісту античної поезії.	<i>Види та жанри давньогрецької лірики.</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> – Рафаель Санти «Сафо» (фрагмент фрески «Парнас»), Л. Альма-Тадєма «Сафо і Алкей»; <i>музика</i> – Ш. Гуно «Сафо» (опера).	
12.		Урок виразного читання.			
13.		Урок розвитку мовлення (усно).			
14.		Культура й віра прадавніх українців (оглядово). Погляди прадавніх українців на світ і місце людини в ньому. Основні риси дохристиянських вірувань наших предків, відображені у фольклорі та літературі.		Зразки художніх творів різних видів мистецтва прадавньої України.	
15.		Іван Білик «Дарунки скіфів». Творчість письменника – майстра історичної прози. Художня розповідь про похід Дар'явауша у	<i>Історичне оповідання.</i>	Ювелірне мистецтво та скульптура Скіфії.	

		Скіфію в оповіданні «Дарунки скіфів». Історичне підґрунтя твору. Причини нападу перського царя на Скіфію.			
16.		Контраст образів перських і скіфських воїнів. Мудрість і поміркованість скіфів у протистоянні з багатотисячним військом.			
17.		Мотиви античності в українській літературі. <i>Валентин Чемерис «Ольвія» (скорочено).</i> Коротко про життєвий шлях письменника, його історичну прозу. Художня розповідь про війну скіфів і персів.		<i>Архітектура</i> – Національний історико-археологічний заповідник «Ольвія» (с. Парутине Миколаївської обл.).	
18.		Доля юної гречанки Ольвії в основі сюжету роману.			
ЗАПОВІДЬ ЛЮБОВІ: БІБЛІЯ ТА ЛІТЕРАТУРА					
19.		Біблія – одна зі священних книг людства: історія створення, автори, побудова, жанрова структура (<i>оглядово</i>). <i>«Євангеліє від Матвія»</i> (заповіді 22: 34-40; 25:31-40). Постать Ісуса Христа. Ключові заповіді християнства – основа загальнолюдської моралі.	<i>Послання.</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> – П. Холодний триптих «Благовіщення»; <i>архітектура</i> – Кловський палац, Ковнірівський корпус Києво-Печерської лаври (м. Київ), Собор Антонія і Феодосія (архітектор – С. Ковнір, м. Васильків Київської обл.)	Притча про милосердя й про ближнього. «Притча про неслухняного сина та справедливого й люблячого батька». Т. Шевченко «Давидові псалми».
20.		Біблійні жанри та мотиви в літературі. <i>Антуан де Сент-Екзюпері «Маленький принц».</i> А. де Сент-Екзюпері – французький письменник. «Маленький принц» – філософська алегорична казка-притча.		<i>Кіно</i> – м/ф «Маленький принц» (режисер – М. Осборн, Франція).	Ф. Бернет «Таємний сад». К. Малицька «Малі герої». К. С. Льюїс «Хроніки Нарнії». Г. Кирпа «Мій

21.		Поетизація в творі краси людських взаємин. Алгоритичні образи та ситуації. Утвердження загальнолюдських цінності у творі.			ангел такий маленький». І. Жук «Пісня Йосипа», «Гетсиманський сад. Відповідь сина». Ю. Гордер «Різдвяна містерія». З. Мензатюк «Ангел Золоте Волосся». І. Малкович «Із янголом на плечі». Г. Коваленко «Біблійні історії для дітей». Дз. Матіяш «Марта з вулиці святого Миколая». Збірка оповідань «Моє тихе Різдво». Збірка оповідань «Таке різне Різдво».
22.		Ліна Костенко «Давидові псалми. Псалом I». Біблійні мотиви у творчості письменниці. Ідея праведного буття особистості. Протистояння добра і зла в житті людини. Художні особливості вірша.	<i>Переспів.</i>	<i>Образотворче мистецтво – ікона др. пол. XVII ст. «Поклін волхвів», стінопис Кирилівської церкви (м. Київ, XII ст.), І. Рєпін «Христос у Гетсиманському саду», І. Мікула «Шопка».</i>	
23.		Дзвінка Матіяш «Мене звати Варвара» (скорочено). Коротка розповідь про письменницю. Актуальність біблійної теми у психологічній повісті «Мене звати Варвара». Сюжет твору.		<i>Образотворче мистецтво – ілюстрації до повісті «Мене звати Варвара» (художниця – М. Микитюк), О. Харламов «Варвара Ханенко».</i>	
24.		Характеристика головної героїні. Постать меценатки Варвари Ханенко як утілення християнської доброчесності. Різдвяні дива у повісті.			
25.		Урок позакласного читання.			
26.		Урок розвитку мовлення (письмово).			
ЛІТЕРАТУРА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ					
27.		Доба Середньовіччя у світовій літературі. Жанрове та тематичне розмаїття середньовічної літератури, її своєрідність у різних регіонах (оглядово).			Лі Бо «Лірика». Ду Фу «Лірика». Рудакі «Лірика». Ш. Руставелі «Витязь у тигровій шкурі». Г. Лонгфелло
28.		Русь, її культура та письменство. Усний народний епос. Старини (билини). Темати та мотиви старин.	<i>Старина (билина).</i>	<i>Скульптура – пам'ятник «Ілля Муромець» (скульптор – А. Куш, м. Новгород-Сіверський</i>	

		<i>«Ілля Муромець та Соловей».</i>		Чернігівської обл.), монумент Іллі Муромцю (скульптор – В. Журавль, м. Київ, парк «Муромець»); <i>кіно</i> – х/ф «Сторожова застава» (режисер – Ю. Ковальов).	«Данте». Ж. Бедьє «Переказ роману про Трістана та Ізольду».
29.		Образ київського богатиря Іллі Муромця – оборонця рідної землі, його сила і мужність			Н. Забіла «Троянові діти».
30.		Своєрідність давнього українського письменства. Періоди розвитку давньої літератури, її світоглядні, естетичні, мовні особливості. Письменство як частина культури Русі, його стилі та жанри (оглядово).	<i>Монументалізм, орнаменталізм як мистецькі стилі, повчання.</i>	<i>Скульптура</i> – пам'ятник Володимирі Мономаху (скульптор – С. Кантур, м. Прилуки Чернігівської обл.), пам'ятник Любецькому з'їзду князів (скульптор – Г. Єршов, м. Любеч Чернігівської обл.); <i>образотворче мистецтво</i> – мозаїка «Володимир Мономах» (автор – В. Федько, м. Київ, метро «Золоті ворота»)	Б. Комар «Векша». В. Малик «Князь Кий». В. Мисик «Омар Хайям».
31.		Володимир Мономах «Повчання дітям» (скорочено). Жанр повчання. Духовний заповіт київського князя нащадкам. Втілення у творі моральних принципів і традицій княжої доби.			
32.		Образ Русі в сучасній українській літературі. Твори сучасних письменників про княжу добу, їх актуальність. Раїса Іванченко «Ярославни». Розповідь про письменницю та її історичну прозу. Історична основа оповідання. Взаємини Русі в часи князя Ярослава з європейськими державами. Значущість освіти та виховання князівен для утвердження авторитету держави. Образ Русі у творі.		<i>Образотворче мистецтво</i> – фреска XI ст. «Доньки Ярослава» (Національний заповідник «Софія Київська», м. Київ); «Анна Київська» (невідомий художник, XIX ст.), «Анна Ярославна» (невідомий художник, 1884), поштова марка «Анна Ярославна» (художник – О. Штанко); <i>скульптура</i> – пам'ятник «Княгиня Ярославна» (скульптор – А. Куш, м. Новгород-Сіверський Чернігівської обл.), пам'ятник «Anne de Kyiv... Анна Ярославна...» (скульптори – К. Скрытський,	

				Ф. Баландін, м. Київ); музика – А. Рудницький «Анна Ярославна» (опера).
33.		Західноєвропейська середньовічна поезія (оглядово). Лірика вагантів (один вірш за вибором учителя/учительки). Жанрове та тематичне розмаїття західноєвропейської середньовічної поезії: лірика трубадурів, труверів, мінезінгерів, вагантів Сатиричний зміст поезії вагантів. Вплив лірики вагантів на всесвітній гімн студентства «Gaudeamus». Західноєвропейські ваганти та українські мандрівні дяки.		Музика – К. Орф «Carmina Burana» («Карміна Буруна») (сценічна кантата).
34.		Італійське середньовіччя. Аліг'єрі Данте Сонет 11. Данте – останній італійський поет доби Середньовіччя та перший поет Відродження. «Нове життя» і поезія «нового солодкого стилю». Утілення в сонеті 11 («В своїх очах вона несе кохання...») високого почуття кохання	<i>Сонет.</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> – С. Ботічеллі «Портрет Данте»; <i>скульптура</i> – пам'ятник Данте (скульптор – Л. Массарі, м. Київ).
35.		Особливості середньовічної доби на Сході. Омар Хаям Рубаї (п'ять–сім творів за вибором учителя/учительки). Омар Хаям – класик персько-таджицької літератури. Лаконізм і глибокий зміст рубаї Омара Хаяма.	<i>Рубаї.</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> – Дж. Гамбидж «На могилі Омара Хаяма», художні фотографії до «Рубаят Омара Хайяма» (переклад – Е. Фіцджеральд, художниця – А. Х. Лісон); ілюстрація до рубаят (художник – Е. Дж. Салліван); <i>кіно</i> – х/ф «Хранитель. Легенда про

				Омара Хаяма» (режисер – К. Машаех, США).	
36.		Урок виразного читання.			
37.		Урок позакласного читання.			
38.		Мотиви середньовіччя в сучасній зарубіжній літературі. <i>Юстейн Гордер «Середньовіччя» (із роману «Світ Софії»).</i> Осмислення ідей доби Середньовіччя головними героями роману.		<i>Кіно – х/ф «Коридори часу. Світ Софії» (режисер – Е. Густавсон, Норвегія-Швеція).</i>	
39.		Загадковий світ середньовічних мислителів/мислительок у творі.			
ЛІТЕРАТУРА ВІДРОДЖЕННЯ					
40.		Доба Ренесансу (Відродження) в Європі. Ренесанс як світоглядний переворот і художня система. Культ Античності. Утвердження ідеалів гуманізму і реформації. Шедеври Ренесансу. Суспільно-культурне відродження України: козацтво, братства (оглядово).	<i>Відродження (Ренесанс).</i>	<i>Образотворче мистецтво – Л. да Вінчі «Мадонна Бенуа», Р. Санті «Пророк Ісайя»; скульптура – Б. Мікеланджело «Вакх», «П'єта», «Мойсей»; архітектура – церква Санта Марія presso Сан Сатіро (архітектор – Браманте, м. Мілан, Італія), Палац Корнякта. Італійський дворик (архітектори – П. Барбона, П. Римлянин, м. Львів, Україна)</i>	В. Шекспір «Венеціанський купець», «Дванадцята ніч», «Король Лір», «Приборкання норовливої», «Сон літньої ночі». Р. Завадович «Маруся Богуславка».
41.		Франческо Петрарка Сонети (два-три сонети за вибором учителя/вчительки). Петрарка – італійський поет-гуманіст. Історія кохання в «Книзі пісень». Образи Лаури та ліричного героя. Возвеличення кохання в сонетах.	<i>Італійський сонет.</i>	<i>Образотворче мистецтво – Джорджоне «Лаура», М. Стілман «Перша зустріч Петрарки і Лаури», А. дель Кастальо «Портрет Петрарки» (фреска вілли Кардуччі, м. Флоренція, Італія).</i>	М. Пригара «Михайлик – джура козацький». Л. Костенко «Балада моїх ночей».
42.		Урок виразного читання.			С. Тельнюк «Грас

43.		Вільям Шекспір Сонет 130. Трагедія «Ромео і Джульєтта». Шекспір – англійський поет і драматург доби Ренесансу. Поетизація людини, краси почуттів, кохання і дружби в сонетах Шекспіра	<i>Англійський сонет.</i>	<i>Образотворче мистецтво – Ф. Кальдерон «Джульєтта», К. Крафт «Ромео і Джульєтта», ілюстрації до трагедії «Ромео і Джульєтта» (художник – В. Єрко); музика – Л. Берліоз «Ромео і Джульєтта» (симфонія); архітектура – лоджія дель Консильйо (м. Верона, Італія); кіно – «Ромео і Джульєтта» (режисер – К. Карлей, Велика Британія-Швейцарія-Італія).</i>	сине море». С. Таунсенд «Таємний щоденник Адріана Моула». Д. Браун «Код да Вінчі», «Ангели та демони». Й. Колфер «Артемід Фаул» («Код вічності» або ін.).
44.		Історія створення трагедії «Ромео і Джульєтта». Оспівування сили кохання в творі.			В. Шкляр «Характерник». С. Новицька «Приборкання норавливої». М. Морозенко «Іван Сірко – славетний кошовий» (друга частина дилогії). О. Гаврош «Музей пригод». І. Андрусак «Сірка на порох».
45.		Проблема життя і смерті в трагедії.			
46.		Урок розвитку мовлення (письмово).			
47.		Мігель де Сервантес Сааведра «Дон Кіхот» I частина (три-чотири розділи за вибором учителя/вчительки). М. де Сервантес – іспанський письменник доби Відродження. Роман «Дон Кіхот» як пародія на лицарські романи та трагікомічний епос іспанського життя.	<i>Роман-пародія, трагікомізм.</i>	<i>Образотворче мистецтво – О. Дом'є «Дон Кіхот», ілюстрації до роману «Дон Кіхот» (художники – І. Гранвіль, О. Дом'є, Г. Доре, П. Пікассо, Ш. Куапель), гобелени за сюжетами «Дон Кіхота» (музей родини Ханенків, м. Київ); музика – Р. Штраус «Дон Кіхот» (симфонічна поема), Л. Мінкус «Дон Кіхот» (музика до балету); скульптура – пам'ятник Мігелю Сервантесу (скульптор – Л. Кулло-Валера, м. Мадрид, Іспанія); кіно – х/ф «Дон Кіхот» (режисер – П. Єйтс, США), м/ф «Дон Кіхот» (режисер – Х. Позо, Іспанія, Італія).</i>	
48.		Конфлікт дійсності та ідеалу.			
49.		Романтизм Дона Кіхота та твереза розсудливість Санчо Панси. Дон Кіхот – вічний образ.			
50.		Український народний героїчний ліро-епос. Народні думи. Українське кобзарське мистецтво. Думи як особливий жанр українського фольклору. Художня	<i>Дума, речитатив.</i>	<i>Образотворче мистецтво – М. Деревус «Маруся Богуславка»; скульптура – пам'ятник Марусі Богуславці (скульптор –</i>	

		своєрідність жанру. Історико-героїчні та соціально-побутові думи.		В. Богдановський, м. Богуслав Київської обл.); музика – М. Фоменко «Маруся Богуславка» (опера).
51.		«Дума про Марусю Богуславку». Історична основа твору. Тема жіночої долі. Образ Марусі Богуславки. Популярність сюжету думи в українському письменстві.		
52.		Народні історичні пісні. Художні особливості, спорідненість із думами та іншими видами фольклору, тематичні групи. Пісні про боротьбу українського народу за свободу і державність (оглядово). «Ой як крикнув же козак Сірко». Легендарна постать славетного кошового отамана. Захоплення подвигом козаків-запорожців – захисників рідної землі. Художні засоби виразності у творі.	<i>Народна історична пісня, прототип.</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> – О. Кулаков «Січовий гопак», Ю. Саницький «Битва під Жовтими водами», О. Минка «Богдан Хмельницький»; <i>скульптура</i> – пам'ятник Б. Хмельницькому (скульптори – М. Вронський, О. Олійник м. Хмельницький).
53.		«Чи не той то хміль». Оспівування перемоги козацького війська в битві під Жовтими Водами. Засоби художньої виразності у змалюванні образу Богдана Хмельницького.		
54.		Урок позакласного читання.		
55.		Ідеали Відродження в сучасній літературі. Марія Морозенко «Іван Сірко – великий характерник» (скорочено). Коротка розповідь про письменницю та її історичну прозу. Історична основа повісті. Дитинство легендарного кошового отамана, формування його характеру. Надзвичайні здібності героя. Характеристика	<i>Історичне фентезі.</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> – І. Репін «Запорожці пишуть листа турецькому султанові»; ілюстрації до повісті «Іван Сірко – великий характерник» (художник – М. Паленко); <i>скульптура</i> – скульптурний портрет Івана Сірка (скульптор – Г. Лебединська);

		другорядних персонажів. Міфологічний світ у повісті-фентезі.		музика – «Їхали козаки» (слова – В. Момот, музика – К. Момот), «Отаман Сірко»(слова, музика, виконання – рок-група «Широкий Лан»).	
56.		Трейсі Шевальє «Дівчина з перловою сережкою» (скорочено). Т. Шевальє – американо-британська письменниця. Художня історія створення однієї з найвідоміших картин голландського художника доби Відродження Яна Вермеєра в романі Т. Шевальє.		Образотворче мистецтво – Я. Вермеєр «Дівчина з перловою сережкою»; кіно – «Дівчина з перловою сережкою» (режисер – П. Веббер, Велика Британія-Люксембург).	
57.		Характеристика образу юної служниці Гріт. Психологізм образу. Історичні факти та авторська фантазія в романі.			
ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ					
58.		Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя/вчительки та учнів/учениць). Ознайомлення з творами		Твори мистецтва рідного краю.	
59.		письменників/письменниць рідного краю, тематично спорідненими із вивченими художніми текстами в I семестрі. Діагностувальна робота за II групою навчальних результатів.			
НАЙЦІКАВІШЕ З ЛІТЕРАТУРНИХ НОВИНОК					
60.		Художні твори сучасної української та зарубіжної літератури (за вибором		Твори сучасного українського та зарубіжного мистецтва.	
61.		учителя/вчительки та учнів/учениць). Діагностувальна робота за III групою навчальних результатів.			

УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО				
62.		Узагальнення та систематизація вивченого в I семестрі навчального матеріалу. Текстуально вивчені та самостійно прочитані художні твори. <i>Діагностувальна робота</i> за IV групою навчальних результатів.	Повторення вивчених у I семестрі понять теорії літератури.	
63.		<i>Діагностувальна робота</i> за вивченими розділами або презентація творчих проєктів.		
64.		<i>Підсумковий урок.</i>		

II СЕМЕСТР						
ЛІТЕРАТУРА БАРОКО (10 год.)						
65.		Бароко як доба і художній напрям у європейському, зокрема українському мистецтві. Естетика та поетика літератури доби Бароко (<i>оглядово</i>).	Бароко		Лопе де Вега «Собака на сні». Л. де Гонгора «Поезія». Дж. Донн «Поезія». І. Величковський «Дзигар із напівдзигарком».	
66.		<i>Педро Кальдерон де ла Барка «Життя – це сон» (скорочено).</i> Педро Кальдерон – іспанський драматург і поет доби Бароко.				Театр – вистава «Життя – це сон» (режисер-постановник – А. Приходько).
67.		Втілення світоглядних і естетичних принципів бароко в драмі «Життя – це сон».				
68.		Еволюція образу Сехісмундо.				
69.		Українське бароко. Барокова поезія (<i>оглядово</i>).	Курйозний віри, зоропоезія.	Музика – «Їхав козак за Дунай» (слова – С. Климовський, музика – Л. ван Бетховен). <i>образотворче мистецтво</i> – стінописи Андріївської церкви (художник – Г. Левицький, м. Київ); <i>архітектура</i> – дзвіниця Софійського		
70.		<i>Семен Климовський «Їхав козак за Дунай».</i> Фольклорні мотиви, образна символіка вірша, особливості ритмомелодики.				

				собору (м. Київ), Михайлівський Золотоверхий собор (м. Київ), Успенський собор Києво-Печерської Лаври (м. Київ).	
71.		Доба Козацького бароко в світовій літературі. Райнер Марія Рільке «Пісня про Правду». Р. М. Рільке – австрійський письменник.		<i>Образотворче мистецтво</i> – Іверська ікона Божої Матері, ікони із зображенням святого Миколи-чудотворця; <i>музика</i> – українські народні пісні та думи патріотичного змісту	
72.		Рільке та Україна. Історія України в оповіданні «Пісня про Правду».			
73.		Українська пісенна культура в оповіданні «Пісня про Правду».			
74.		Урок позакласного читання.			
75.		Урок розвитку мовлення (письмово.)			
КРИМСЬКІ ТАТАРИ В СВІТОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ					
76.		Давня література кримли (оглядово). Переказ «Фонтан сліз у Бахчисарайському палаці»: зворушлива історія кохання в переказі. Польський поет А. Міцкевич про культурну спадщину кримських татар.		<i>Архітектура</i> – Ханський палац (архітектор – Омер, АР Крим, м. Бахчисарай); <i>скульптура</i> – скульптура «Фонтан сліз» (архітектор – Омер, мавзолей Діляри-Бікеч, АР Крим, м. Бахчисарай); <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до книжки А. Левкової «Ашик Омер» (художниця – Г. Приходько); <i>скульптура</i> – пам'ятник Ашику Омеру (скульптор – А. Шмаков, м. Євпаторія, АР Крим).	Антологія кримськотатарської поезії XIII-XX ст. «Окрушини сонця». А. Левкова «Ашик Омер». В. Рутківський «Джури-характерники», «Джури і підводний човен», «Джури і Кудлатик».
77.		Ашик Омер «Скажи-но, душе». Доля й творчість. Вірш «Скажи-но, душе...»... (переспів О. Гончаренка) – філософський роздум про долю кримськотатарського народу. Східний колорит художнього стилю твору.	<i>Ашикська поезія, газель, кошма.</i>		
78.		Кримські татари та українці в сучасній українській літературі.	<i>Мова персонажів як</i>		
				<i>Образотворче мистецтво</i> – Ф. Красицький «Гість із Запоріжжя»,	

		Володимир Рутківський «Пастух Рашит» (розділ із книги першої тетралогії «Джури козака Швайки»). Історична проза у творчості письменника. Розповідь про зародження запорозького козацтва в тетралогії «Джури козака Швайки» (оглядово).	<i>засіб характеро-творення.</i>	А. Орльонов «Конотопська битва», ілюстрації до тетралогії «Джури козака Швайки» (художник – М. Паленко); кіно – фрагмент д/ф «Виникнення козацтва» (д/ф «Країна: Історія українських земель»), відео «Хто такі кримські татари?», «Кримські татари. Друзі чи вороги?» (розповіді письменників Капранових).	
79.		«Пастух Рашит» – ідея порозуміння та взаємодопомоги українців і татар. Проблема дружби та обов'язку. Образ козака Швайки – утілення лицарства.			
80.		Урок розвитку мовлення (усно).			
ЛІТЕРАТУРА КЛАСИЦИЗМУ ТА ПРОСВІТНИЦТВА					
81.		Класицизм як художній напрям. Світоглядні та естетичні принципи класицизму (оглядово).	<i>Класицизм.</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> – Ж. Л. Давід «Присяга Гораціїв», Л. Каффієрі «Октавіан Август і Клеопатра»; <i>скульптура</i> – пам'ятник Дюку де Рішельє (скульптор – І. Мартос, м. Одеса), фонтан «Діана» (скульптор – Г. Вітвер, м. Львів), пам'ятник М. Копернику (скульптор – Б. Торвальдсен м. Варшава, Польща); <i>архітектура</i> – Собор святого Павла (м. Лондон, Великобританія), Собор будинку інвалідів, Пантеон (м. Париж, Франція), Спасо-Преображенський собор (м. Одеса), Палац Потоцьких, (м. Тульчин), Воскресенська церква (м. Батурин).	Ж. Б. Мольєр «Лікар мимоволі», «Скупий», «Тартюф». Ж. Верн «Таємничий острів». Е. Р. Барроуз «Тарзан, годованець великих мавп». І. Федів, В. Златополець «Син України».
82.		Жан Батист Мольєр «Міщанин-	<i>Класицистична</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> –	

		<i>шляхтич» (скорочено).</i> Мольєр – французький комедіограф-класицист.	<i>комедія.</i>	П. Міньяр «Мольєр. Портрет»; <i>кіно</i> – «Мольєр» (режисер – Л. Тірар, Франція), «Міщанин-шляхтич» (режисер – К. ле Шалонж, Франція)
83.		Висміювання людських вад у комедії «Міщанин-шляхтич». Образ пана Журдена.		
84.		Засоби комічного у творі.		
85.		Григорій Квітка-Основ'яненко «Сватання на Гончарівці» (скорочено). Нарис життя і драматургічної творчості письменника. Художні особливості п'єси, риси класицизму.	<i>Водевіль, конфлікт.</i>	<i>Театр</i> – вистава «Сватання на Гончарівці» (режисер – Ф. Стригун, Національний драматичний театр імені М. Заньковецької); <i>кіно</i> – т/ф «Сватання на Гончарівці» (режисер – І. Земгало); <i>музика</i> – музика до вистави «Сватання на Гончарівці» (композитор – С. Рудей).
86.		Соціально-побутовий конфлікт в основі твору. Комічні ситуації, їх художні функції.		
87.		Характеристика дійових осіб.		
88.		Урок виразного читання.		
89.		Урок позакласного читання.		
90.		Просвітництво як світоглядна основа класицизму (оглядово).	<i>Просвітництво.</i>	
91.		Даніель Дефо «Життя і незвичайні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо» (скорочено). Д. Дефо – англійський письменник-просвітник. Захопливі пригоди героя.	<i>Робінзонада .</i>	<i>Кіно</i> – х/ф «Робінзон Крузо» (режисер Р. Харді, США).
92.		Уславлення людини, її працьовитості, незламності характеру.		
93.		Ідея єдності людини з природою та мирного співіснування представників різних цивілізацій.		
94.		Утвердження в його романі ідеології Просвітництва.		
95.		Джонатан Свіфт «Мандрі Лемюеля»	<i>Сарказм.</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> –

		<i>Гулливера»</i> (частина I) (скорочено). Дж. Свіфт – англійський письменник-просвітник. Сатиричне зображення дійсності у творі. Ліліпутія – Англія крізь зменшувальне скло сатири.		Ж. Вебер «Гулливер», М. Діас «Гулливер», ілюстрації до роману «Мандри Гулливера» (художник – Ж. Гранвіль); кіно – «Мандри Гулливера», (режисер – Ч. Старридж, США–Велика Британія).	
96.		Образ Гулливера як втілення концепції нової людини.			
97.		Утвердження в романі ідеології Просвітництва.			
98.		<i>Урок позакласного читання.</i>			
99.		<i>Урок розвитку мовлення (письмово).</i>			
ІЗ ПОЕЗІЇ ХІХ СТОЛІТТЯ					
100.		Романтизм і реалізм як основні мистецькі напрями ХІХ століття. Представники романтизму та реалізму в світовій поезії (оглядово).	<i>Романтизм, реалізм.</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> – В. Штернберг «Переправа через Дніпро біля Києва», Т. Шевченко «Селянська родина», І. Айвазовський «Дев'ятий вал», К. Костанді «В люди», К. Трутовський «Сцена біля колодязя», К. Крижицький. «Рання весна», М. Мурашко «Дніпро», Д. Ф. Каспар «Мандрівник над морем туману», Т. Жеріко «Поранений кірасир», «Пліт Медузи»; <i>музика</i> – С. Гулак-Артемівський «Запорожець за Дунаєм» (опера), М. Лисенко «Різдвяна ніч» (опера), Ф. Шуберт «Лісовий цар», Ф. Ліст «Роки мандрів», Р. Вагнер «Летючий голландець» (опера); <i>архітектура</i> – Вестмінстерський палац (архітектори – Ч. Баррі,	Дж. Кітс «Поезії». Т. Шевченко «Тополя», «Лілея», «Тарасова ніч». Р. Л. Стівенсон «Балада про вересовий трунок». І. Драч «Балади буднів». А. Качан «Журавлині луги, або Купальські вогні». В. Баранов «Хата синьоока». Збірка «Українські поети-романтики».

				А. П'юджин, м. Лондон); <i>садово-паркове мистецтво</i> – парк «Олександрія» (м. Біла Церква Київської обл.), парк «Софіївка» (м. Умань Черкаської обл.).
101.		Джордж Ноел Гордон Байрон «Мазепа» (скорочено). Байрон – англійський поет-романтик. Настрої «світової скорботи» у творчості поета. Байронічний герой. Байрон і Україна.	<i>Байронічний герой, ліро-епічна поема.</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> – Т. Філіпс «Останній портрет Байрона», Г. Харлоу «Портрет Байрона», О. Верне «Мазепа серед вовків», С. Васильківський «Портрет гетьмана Івана Мазепи», С. Якутович «Мазепіана»; <i>музика</i> – Ф. Ліст «Мазепа» (симфонічна поема); <i>кіно</i> – х/ф «Молитва за гетьмана Мазепу» (режисер – Ю. Ілленко, Україна).
102.		Історична основа та романтичний міф у поемі «Мазепа». Мазепа як романтичний герой. Шевченко про Байрона.		
103.		Генріх Гейне «Книга пісень» (одна поезія зі збірки). Г. Гейне – німецький поет-романтик. Романтичне осмислення теми кохання та природи в «Книзі пісень».		<i>Образотворче мистецтво</i> – М. Оппенгейм «Портрет Генріха Гейне»; <i>скульптура</i> – пам'ятник Г. Гейне (скульптор – Л. Гасселріс, Гамбург), фонтан «Лорелай» (скульптор – Е. Гертер, Нью-Йорк, США); <i>музика</i> – романси «Коли настав чудовий май», «У мене був коханий рідний край» (слова – Г. Гейне, музика – М. Лисенко), «Вони закохались обоє», «Приснився мені» (слова – Г. Гейне, музика – Б. Лятошинського).
104.		Конфлікт ліричного героя з реальністю в поезії Г. Гейне.		
105.		Особливості української романтичної	<i>Трискладові</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> – портрет-

		поезії. Фольклорні мотиви творів. Літературні угруповання поетів-романтиків, їхній творчий доробок (<i>оглядово</i>). Михайло Петренко «Дивлюсь я на небо». Романтична пісенна лірика автора. Втілення мрій і поривань особистості в образній картині вірша. Засоби художньої виразності у творі.	<i>віршові розміри.</i>	реконструкція М. Петренка (художник – О. Чередниченко), І. Галан «Дивлюсь я на небо»; <i>музика</i> – «Дивлюсь я на небо» (слова – М. Петренко, музика – В. Заремба, Л. Александрова).	
106.		Жанр балади в літературі романтизму. Адам Міцкевич «Світязь». Україна в поезії польського поета. Утвердження любові до батьківщини в баладі «Світязь». Фольклорна основа твору.	<i>Балада .</i>	<i>Образотворче мистецтво</i> – В. Ванькович «Адам Міцкевич на скелі Аю-Даг»; <i>скульптура</i> – пам'ятник А. Міцкевичу (скульптор – А. Попель, м. Львів); <i>анімація</i> – «Загублене місто Світязь» (режисер – К. Полак, Польща, 2011).	
107.		Тарас Шевченко «Причинна». Розповідь про ранню творчість поета. Жанрові особливості балади «Причинна». Композиція, сюжет, поетика балади.		<i>Образотворче мистецтво</i> – М. Бурачек «Рече та стогне Дніпр широкий»; <i>музика</i> – «Рече та стогне Дніпр широкий» (слова – Т. Шевченко, музика – Д. Крижанівський); <i>театр</i> – п'єса «Рече та стогне Дніпр широкий» (режисери – Л. Болобан, Л. Предславич); <i>кіно</i> – анімаційний фільм «Причинна» (режисер – А. Щербак).	
108.		Риси романтизму в творі.			
109.		Урок виразного читання.			
110.		Сучасні українські та зарубіжні балади (за вибором учителя/вчительки). Популярність жанру балади в сучасній художній літературі.		<i>Музика</i> – пісня «Балада про мальви» (слова – Б. Гура, музика – В. Івасюк, виконання – В. Зінкевич, О. Муха), «Алілуя» (слова і музика – Л. Коен).	

111.		Урок позакласного читання.		
112.		Реалістична поезія. Реалізм у світовій поезії XIX ст., його особливості (оглядово). П'єр-Жан де Беранже «Священний союз народів». Беранже – французький поет-реаліст. Гостра соціальна проблематика громадянської лірики митця. Утвердження ідеалів миру та братерства в поезії «Священний союз народів». Художні особливості твору. П. Беранже і Т. Шевченко.		Образотворче мистецтво – Г. Гедан «Портрет Беранже» (гравюра).
113.		Павло Грабовський «Я не співець чудовної природи...». Короткий нарис життя і творчості письменника. Роль художнього слова в житті особистості, розкриття поняття прекрасного з позицій реалізму.		Образотворче мистецтво – В. Чебаник «Портрет Павла Грабовського».
114.		Урок виразного читання.		
ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ				
115.		Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя/вчительки та учнів/учениць). Ознайомлення з творами письменників/письменниць рідного краю, тематично спорідненими із вивченими художніми текстами в II семестрі.		Твори мистецтва рідного краю.
116.		Діагностувальні роботи за I та II групами навчальних результатів.		
НАЙЦІКАВІШЕ З ЛІТЕРАТУРНИХ НОВИНОК				
117.		Художні твори сучасної української та зарубіжної літератури (за вибором		Твори сучасного українського та зарубіжного мистецтва.

		<i>учителя/учительки та учнів/учениць).</i>			
118.		<i>Діагностувальна робота</i> за III групою навчальних результатів.			
УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО					
119.		Узагальнення та систематизація вивченого в II семестрі навчального матеріалу. Текстуально вивчені та самостійно прочитані художні твори української та зарубіжної літератури. <i>Діагностувальна робота</i> за IV групою навчальних результатів.	<i>Повторення вивчених у II семестрі та впродовж року понять теорії літератури.</i>		
120.		<i>Діагностувальна робота</i> за вивченими розділами або презентація творчих проєктів.			
121.		<i>Підсумковий урок.</i>			